

زمینه روان‌شناسی هیلگارد / نویسندگان ریتا ال. اتکینسون... (و دیگران)؛ مترجمان محمدنقی براهنی... (و دیگران)؛
زیر نظر و به‌ویراستاری محمدنقی براهنی. - تهران: رشد، ۱۳۸۴.
۷۶۴ ص. مصور، جدول.
ISBN 964 - 7537 - 89 - 1
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا. عنوان اصلی: Hilgard's introduction to psychology, 13 th ed.
واژه‌نامه. کتابنامه: ص. ۷۵۳ - ۷۸۴.
۱. روان‌شناسی. الف. اتکینسون، ریتا. Atkinson, Rita L. ب. هیلگارد، ارنست رویکوت، ۱۹۰۴. م. Hilgard, Ernest Ropiequet.
ج. براهنی، محمدنقی، ۱۳۱۱ - ۱۳۸۱، مترجم. د. عنوان.
۸۲ ز ۰۹ / ۱۲۱ BF ۱۵۰ الف ۱۳۸۴ کتابخانه ملی ایران ۲۴۷۳۱ - ۸۴ م

حق چاپ محفوظ است

زمینه‌ی روانشناسی هیلگارد

«ویراست جدید»

نویسندگان

- ریتا ال. اتکینسون
(دانشگاه کالیفرنیا، سان دیه‌گو)
- ریچارد سی اتکینسون
(دانشگاه کالیفرنیا، سان دیه‌گو)
- ادوارد ای. اسمیت
(دانشگاه میشیگان)
- داریل ج. بم
(دانشگاه کرنل)
- سوزان نولن - هوکسما
(دانشگاه میشیگان)

مترجمان

- دکتر محمدنقی براهنی
- دکتر بهروز بیرشک
- مهرداد بیک
- دکتر رضا زمانی
- دکتر مهرناز شهرآرای
- دکتر یوسف کریمی
- نیسان گاهان
- مهدی محی‌الدین
- زیر نظر و به ویراستاری:
دکتر محمدنقی براهنی

زمینه‌ی روانشناسی هیلگارد

«ویراست جدید»

نویسندگان

- ری‌تا ال. اتکینسون • ریچارد سی. اتکینسون • ادوارد ای. اسمیت
- داریل ج. ایم • سوزان تولن • هوکسما

مترجمان

- دکتر محمدنقی براهنی • دکتر بهروز بیرشک • مهرداد بیک
- دکتر رضا زمانی • دکتر مهرناز شهرآرای
- دکتر یوسف کریمی • نیسان گاهان • مهدی محی‌الدین

زیر نظر و به ویراستاری

دکتر محمدنقی براهنی

نوبت چاپ: اول (ویراست جدید)، زمستان ۱۳۸۴ - شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

حروفچینی: ماندگار - صفحه‌آرا: سیورا شمسائی

طرح جلد و اجرای نمودارها و تصاویر: کارگاه گرافیک کارین

لیتوگرافی: آپرنگ - چاپ: نور تکس - صحافی: دیدآور

مدیر تولید: مختار صحرانی

انتشارات رشد

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهناز زاندارمری، بین خیابان دانشگاه و خیابان ابوریحان، شماره ۸۹، تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، شماره ۱۳۶۶، تلفن: ۶۶۴۹۸۳۸۶ - دورنگار: ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران - ۱۳۸۴

پیشگفتار ناشر

استقبال پرشور و شوق‌انگیز دانشجویان و اساتید محترم دانشگاه‌ها از کتاب زمینه روانشناسی ترجمه مرحوم دکتر محمدتقی براهنی و همکاران که آن را به چاپ بیست و دوم و شمارگان تیرا کمی بیش از صد هزار نسخه رسانده است، ناشر را بر آن داشت که ویراست‌های بعدی کتاب مزبور را نیز جهت چاپ و نشر آماده سازد. بنابراین براساس آخرین ویراست کتاب و دست‌نوشته‌هایی که در اختیار انتشارات رشد قرار گرفته بود و نیز آنچه بعداً تحویل گردید، کار آمادسازی کتاب آغاز شد.

با این حال، به دلایل مختلف، چاپ این ویراست تازه کتاب زمینه روانشناسی با تأخیر همراه شد که اساساً ناشی از عوامل بیرون از اختیار انتشارات بود که از دلایل آن ضایعه درگذشت دکتر براهنی در رأس این عوامل قرار داشت. در این باره یادآوری همین نکته بس که در چاپ‌های قبلی کتاب، وجود استاد گره‌گشای بسیاری از بی‌چیدگی‌ها، مضیق‌ها و نارسایی‌های اعم از پیش‌بینی‌شدنی و غیرمنتظره بود، اما فقدان ایشان ما را و همگان را، از نعمت آن وجود سخت‌کوش و نکته‌بین محروم ساخت.

بر صاحبان خرد و کسانی که با روند چاپ و نشر کتب وزن و معتبر علمی آشنا هستند به‌خوبی روشن است که پردازش، یکسان‌سازی و هماهنگی متن کتابی همچون زمینه روانشناسی با ترجمه جمعی از اساتید برجسته این رشته که هر یک نیز سبک و سیاقی خاص خود در برگردان متن اصلی به

فارسی دارند. کاری بود بس عظیم و طاقت‌فرسا که با وجود و حضور مرحوم دکتر براهنی و تلاش مجذانه و صبر و حوصله بی‌مثال ایشان در انجام تام و تمام کار و تحویل اثری ناب و خالص به دانشجویان و اساتید گرانقدر، میسر و ممکن می‌گردید. بنابراین فقدان ایشان از این جهت نیز همانند دیگر جنبه‌ها، ضایعه‌ای بی‌بدیل بود؛ چه نخستین گام در راه چاپ ویراسته‌های بعدی کتاب، یافتن فرد مناسبی بود تا با برخورداری از همان دقت نظر و همت و رعایت همان ملاحظات روانشاد دکتر براهنی بتواند این مهم را به سامان رساند.

آنچه به قلم توانا و پخته‌ی مرحوم براهنی در اختیار بود و نکته‌سنجی‌ها و باریک‌بینی‌های او، همه و همه مدت‌ها ناشر، مترجمان و نزدیکان ایشان را با این تردید و صرافت دچار کرده بود که مبدا مراحل باقیمانده کار آن‌گونه که شایسته و درخور نام و آوازه‌ی وی بود، محقق و عملی نگردد. از سوی دیگر این نگرانی نیز وجود داشت که رهاکردن حاصل مرارت‌های دوران پایدانی زندگانی پرکار آن استاد فرهیخته به یک معنا وانهادن عرصه به فرصت‌طلبانی باشد که نه دل در گروی دانش و بویژه روانشناسی دارند و نه سودای ارتقای علمی دانشجویان را.

باری، هم ناشر و هم مترجمان، رهاسازی حاصل تلاش‌های شادروان براهنی را غفلتی دور از انصاف و ضایعه‌ای برای جامعه علمی کشور می‌دانستند و هرچند قرارگرفتن در جایگاه ایشان را کاری نه چندان خرد می‌دانستند، اما پس از رایزنی‌ها و مشورت‌های عدیده و به‌ویژه پس از کسب موافقت سرکار خاتم دکتر نسرین براهنی فرزند آن مرحوم و نماینده خانواده، سرانجام مقرر شد تا کار بر زمین مانده کتاب زمینه روانشناسی توسط یار و همکار دور و دیر آن شادروان، یعنی جناب آقای نیرسان گاهان که خود از جمله مترجمان کتاب بوده و از نزدیک با مرحوم دکتر براهنی حشر و نشر داشتند پیگیری و به سرانجام رسد. ایشان نیز به حق در این باره از هیچ کوششی دریغ نداشتند و ناشر وظیفه خویش می‌داند از زحمات و تلاش مسئولانه آقای گاهان در این باره تقدیر و تشکر نماید.

آنچه که هم‌اینک در محضر خوانندگان ارجمند، دانشجویان گرامی و اساتید محترم قرار دارد، ترجمه آخرین متن موجود کتاب زمینه روانشناسی در زمان حیات خود مرحوم دکتر براهنی است که در دسترس ایشان بوده و در این باره ذکر دو نکته ضروری است.

اول، یکی از نارسایی‌های موجود در چاپ‌های پیشین زمینه روانشناسی، انتشار آن در دو مجلد مجزا بود. این کار که بنا به ضرورت‌هایی صورت گرفت، موجب شده بود تا بسیاری از مطالب پراهمیت و لازم که اشراف بر آنها برای دانشجو و استاد ضروری می‌نمود از جمله دسترسی به منابع، واژه‌نامه پایانی، نمایه‌ها و... به جلد دوم منحصر گردد. خوشبختانه با تلاش همکاران ما، این نارسایی برطرف گردید و کتاب اینک همچون اصل انگلیسی آن در یک مجلد در اختیار خواننده قرار می‌گیرد.

دوم، مرحوم دکتر محمدنقی براهنی در آماده‌سازی آثار علمی، همواره نکته‌سنجی‌ها و باریک‌بینی‌هایی زاید بر وصف داشت و برای بالودن هر گونه کمی و کاستی مخصوصاً از کتاب حاضر از هیچ کوششی فروگذار نمی‌کرد. آنچه به‌ویژه برای ایشان حایز اهمیت بسیار بود، آگاهی از دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات دانشجویان و اساتید محترم بود. بنابراین به همان ترتیب، ناشر و مترجمان نیز آماده دریافت نظرات اصلاحی و تکمیلی خوانندگان ارجمند می‌باشند.

بی‌تردید چاپ و نشر کتاب زمینه روانشناسی در نزدیک به دو دهه پیش نقطه عطف و تحولی در حیطه روانشناسی کشور بود. این مهم جز با تلاش مستمر دکتر براهنی ممکن نمی‌شد. اینک برای نخستین بار است که ویراستی تازه از کتاب، بی‌حضور ایشان منتشر می‌گردد. امیدواریم که این آخرین اثر که نمره سالیان دراز تلاش مستمر علمی و تحقیق و پژوهش اوست، مناسب و درخور نام و آوازه و صیت و سنت ایشان باشد.

فهرست

۴۶	○ رفتارگرایی.....
۴۷	○ روانشناسی گشتالت.....
۴۷	○ روانکاوی.....
۴۷	○ تحولات نوین.....
۴۸	● رویکردهای معاصر در روانشناسی.....
۴۹	○ رویکرد زیست‌شناختی.....
۴۹	○ رویکرد رفتاری.....
۵۰	○ رویکرد شناختی.....
۵۰	○ رویکرد روانکاوی.....
۵۱	○ رویکرد پدیدارشناختی.....
۵۱	○ پیوند رویکردهای روانشناختی با رویکردهای زیست‌شناختی.....
۵۲	● شیوه‌ی پژوهش در روانشناسی.....
۵۲	○ فرضیه‌سازی.....
۵۳	○ آزمایش.....
۵۵	○ روش همبستگی.....

۹	پیشگفتار ناشر.....
۱۱	فهرست.....
۱۹	پیشگفتار متن فارسی (ویراست سوم).....
۲۱	پیشگفتار متن فارسی (ویراست دوم).....
۲۳	پیشگفتار متن فارسی (ویراست اول).....
۲۷	پیشگفتار نویسندگان بر آخرین ویراست.....
۳۱	پیشگفتار ویراست دوازدهم متن انگلیسی.....
۳۳	سخنی با دانشجو.....

بخش اول: روانشناسی کوششی علمی و انسانی ۳۷

فصل اول: ماهیت روانشناسی ۳۹

۴۲	● گستره‌ی روانشناسی.....
۴۴	● خاستگاههای تاریخی روانشناسی.....
۴۴	○ فطری‌نگری در برابر تجربه‌گرایی.....
۴۵	○ آغاز روانشناسی علمی.....
۴۵	○ ساخت‌گرایی و کارکردگرایی.....

۱۰۷	○ شنوایی
۱۰۷	○ چشایی و بویایی
۱۰۷	○ یادگیری و حافظه
۱۰۹	● رشد شناختی در دوران کودکی
۱۰۹	○ نظریه‌ی مرحله‌ی پیاژه
۱۱۲	○ نقد نظریه پیاژه
۱۱۴	○ سایر دیدگاهها
۱۱۶	○ رشد قضاوت اخلاقی
۱۱۸	● شخصیت و رشد اجتماعی
۱۱۹	○ خلق و خو
۱۲۰	○ رفتار اجتماعی اولیه
۱۲۱	○ دلبستگی
۱۲۴	○ دلبستگی و رشد بعدی
۱۲۵	مرزهای پژوهش روانشناختی:
۱۲۵	اثرات مراقبت‌های روزانه (مه‌کودک)
۱۲۶	○ هویت جنسیتی و نقش‌آموزی جنسیتی
۱۳۰	● رشد نوجوان
۱۳۳	بحث روز روانشناسی:
۱۳۳	والدین در رشد فرزندان خود چقدر نقش دارند؟
۱۳۴	● چکیده‌ی فصل
۱۳۶	● اصطلاحات اصلی فصل
۱۳۶	● پرسشهایی برای تأمل
۱۳۶	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

بخش سوم: هشیاری و ادراک ۱۳۷

فصل چهارم: فرایندهای حسی ۱۳۹

۱۴۲	● ویژگیهای مشترک دستگاههای حسی
۱۴۲	○ حساسیت
۱۴۵	○ رمزگردانی حسی
۱۴۷	● حس بینایی
۱۴۷	○ نور و بینایی
۱۴۸	○ دستگاه بینایی
۱۵۰	○ دید نور
۱۵۲	○ دید طرح
۱۵۳	○ دید رنگ
۱۵۹	● حس شنوایی
۱۵۹	○ امواج صوتی
۱۶۰	○ دستگاه شنوایی
۱۶۱	○ شنیدن شدت صوت
۱۶۲	○ شنیدن زیر و بمی صوت
۱۶۳	مرزهای پژوهش روانشناختی:
۱۶۳	گوش و چشم مصنوعی
۱۶۵	● حسهای دیگر
۱۶۵	○ بویایی
۱۶۷	○ چشایی
۱۶۸	○ فشار و دما

۵۷	○ مشاهده
۵۸	● مرزهای پژوهش روانشناختی:
۵۸	رویکردهای میان‌رشته‌یی
۶۰	○ ملاحظات اخلاقی در پژوهش‌های روانشناختی
۶۱	بحث روز روانشناسی:
۶۱	آیا آدمی طبیعتاً خودخواه است؟
۶۳	● رشته‌های تخصصی روانشناسی
۶۴	● چکیده‌ی فصل
۶۵	● اصطلاحات اصلی فصل
۶۵	● پرسشهایی برای تأمل
۶۵	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

بخش دوم: فرایندهای زیستی و رشدی ۶۷

فصل دوم: مبانی زیست‌شناختی روانشناسی ۶۹

۷۱	● نورونها، اجزای بنای دستگاه عصبی
۷۲	○ پتانسیل عمل
۷۴	○ انتقال سیناپسی
۷۵	○ پیک عصبی
۷۷	● سازمان دستگاه عصبی
۷۷	○ بخش‌های دستگاه عصبی
۷۷	مرزهای پژوهش روانشناختی:
۷۷	روانشناسی ملکولی
۷۹	○ سازمان مغز
۷۹	○ هسته‌ی مرکزی
۸۱	○ دستگاه کناری (الیمبیک)
۸۲	○ مخ
۸۴	○ تصویرهای مغز زنده
۸۵	○ نافرینگی‌های مغز
۸۸	○ زبان و مغز
۹۰	○ دستگاه عصبی خودمختار
۹۰	● دستگاه غده‌های درون‌ریز
۹۱	● تأثیرات وراثت بر رفتار
۹۲	○ کروموزومها و ژن‌ها
۹۳	○ زن‌های وابسته به جنسیت
۹۳	○ بررسی نقش وراثت در رفتار
۹۶	بحث روز روانشناسی:
۹۶	پر خاشگیری آدمی: برخاسته از عوامل زیستی است یا محیطی؟
۹۷	● چکیده‌ی فصل
۹۸	● اصطلاحات اصلی فصل
۹۸	● پرسشهایی برای تأمل
۹۹	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

فصل سوم: رشد روانی ۱۰۱

۱۰۳	● سرشت و تربیت
۱۰۵	● مراحل رشد
۱۰۶	● توانایی‌های نوزاد
۱۰۶	○ بینایی

۲۱۹	○ مراحل خواب
۲۲۱	○ نظریه‌ی خواب
۲۲۲	○ اختلال‌های خواب
۲۲۴	○ رؤیا
۲۲۵	○ نظریه‌های مربوط به خواب همراه با رؤیا
۲۲۶	○ مرزهای پژوهش روانشناختی
۲۲۶	● تحکیم حافظه در خواب آر پی ام
۲۲۷	● مراقبه
۲۲۸	● هیپنوتیسم
۲۲۸	○ ایجاد هیپنوتیسم
۲۲۹	○ تلقین هیپنوتیسمی
۲۳۱	○ ناظر پنهان
۲۳۲	● داروهای روانگردان
۲۳۴	○ داروهای کندکننده (کندسازها)
۲۳۶	○ مواد افیونی
۲۳۸	○ داروهای محرک
۲۳۹	○ داروهای توهم‌زا
۲۴۰	○ شامدنگان
۲۴۱	● پدیده‌های فرا روانی
۲۴۲	○ شواهد آزمایشی
۲۴۳	○ مجادله بر سر شواهد
۲۴۵	○ شواهد داستان‌گونه
۲۴۵	○ تردید درباره پدیده‌های فرا روانی
۲۴۶	● بحث روز روانشناسی
۲۴۶	● چه عواملی موجب احساس خواب می‌شود؟
۲۴۸	● چکیده‌ی فصل
۲۴۹	● اصطلاحات اصلی فصل
۲۴۹	● پرسشهایی برای تأمل
۲۴۹	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

بخش چهارم: یادگیری، به‌خاطر آوردن، و اندیشیدن ۲۵۱

فصل هفتم: یادگیری و شرطی‌سازی ۲۵۳

۲۵۵	● یادگیری از دیدگاه‌های گوناگون
۲۵۶	● شرطی‌سازی کلاسیک
۲۵۶	○ آزمایش‌های پاولف
۲۵۸	○ پدیده‌ها و کاربردها
۲۶۰	○ پیش‌بینی‌پذیری و عوامل شناختی
۲۶۱	○ محدودیتهای زیست‌شناختی
۲۶۳	● شرطی‌سازی عامل
۲۶۳	○ قانون اثر
۲۶۴	○ آزمایش‌های اسکینر
۲۶۶	○ پدیده‌ها و کاربردها
۲۶۹	○ شرطی‌سازی آزارنده
۲۷۰	○ کنترل و عوامل شناختی
۲۷۱	○ محدودیتهای زیست‌شناختی
۲۷۲	● یادگیری پیچیده

۱۶۹	○ درد
۱۷۲	● بحث روز روانشناسی
۱۷۲	● برای درمان درد مزمن آیا می‌توان شبه‌افیونها را به‌کار برد؟
۱۷۴	● چکیده‌ی فصل
۱۷۵	● اصطلاحات اصلی فصل
۱۷۵	● پرسشهایی برای تأمل
۱۷۵	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

فصل پنجم: ادراک ۱۷۷

۱۸۰	○ مرزهای پژوهش روانشناختی
۱۸۰	○ نسکین درد، در دستی که دیگر وجود ندارد
۱۸۰	● تقسیم‌کار در مغز
۱۸۰	● قشر بینایی
۱۸۲	○ دستگاههای بازشناسی و مکان‌یابی
۱۸۳	● مکان‌یابی
۱۸۳	○ جداسازی اشیا
۱۸۵	○ ادراک فاصله
۱۸۷	○ ادراک حرکت
۱۸۹	● بازشناسی
۱۸۹	○ نخستین مرحله‌های بازشناسی
۱۹۱	○ مراحل بعدی بازشناسی
۱۹۳	○ بازشناسی اشیای معمولی و پردازش نزولی
۱۹۵	○ فروپاشی بازشناسی
۱۹۶	● توجه
۱۹۷	○ نگاه کردن و گوش دادن انتخابی
۱۹۸	○ پایه‌های عصب‌شناختی توجه
۱۹۹	● ثبات ادراکی
۱۹۹	○ ثبات درخشندگی و رنگ
۲۰۰	○ ثبات شکل و مکان
۲۰۰	○ ثبات اندازه
۲۰۲	● رشد ادراک
۲۰۳	○ تمیز ادراکی در نوزادان
۲۰۵	○ پرورش با تحریک کنترل‌شده
۲۰۷	● بحث روز روانشناسی
۲۰۷	● رشد ادراک آیا فرایندی فطری است یا اکتسابی؟
۲۰۹	● چکیده‌ی فصل
۲۱۰	● اصطلاحات اصلی فصل
۲۱۰	● پرسشهایی برای تأمل
۲۱۰	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

فصل ششم: هشیاری ۲۱۳

۲۱۵	● چهاره‌های هشیاری
۲۱۶	○ هشیاری
۲۱۷	○ خاطره‌های نیمه‌هشیار
۲۱۷	○ ناهشیاری
۲۱۸	○ خودکاری و تجزیه‌ی هشیاری
۲۱۹	● خواب و رؤیا

۳۱۲	○ استنباطهای ساده
۳۱۳	○ تصوراتی قالبی
۳۱۴	○ طرحواره
۳۱۵	بحث روز روانشناسی:
۳۱۵	آیا خاطرات سرکوب شده اعتبار دارند؟
۳۱۷	● چکیده‌ی فصل
۳۱۸	● اصطلاحات اصلی فصل
۳۱۸	● پرسشهایی برای تأمل
۳۱۸	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

فصل نهم: زبان و اندیشه ۳۱۹

۳۲۱	● زبان و ارتباط
۳۲۱	○ سطوح زبان
۳۲۲	○ واحدها و فرایندهای زبان
۳۲۴	مرزهای پژوهش روانشناختی:
۳۲۴	موضع‌یابی زبان در مغز
۳۲۶	○ اثرات بافت بر فهم و تولید گفتار
۳۲۷	● رشد زبان
۳۲۷	○ چه چیزی آموخته می‌شود؟
۳۲۸	○ فرایندهای یادگیری
۳۳۰	○ عوامل فطری
۳۳۲	● مفهومیها و طبقه‌بندی: عناصر اصلی اندیشه
۳۳۳	○ کارکرد مفهومیها
۳۳۴	○ مصداق نمونه
۳۳۶	○ سلسله مراتب مفهومیها
۳۳۶	○ فرایندهای گوناگون طبقه‌بندی
۳۳۷	○ اکتساب مفهوم
۳۳۹	○ بنیادهای عصبی مفهوم و طبقه‌بندی
۳۴۱	● استدلال
۳۴۱	○ استدلال قیاسی
۳۴۲	○ استدلال استقرایی
۳۴۴	● اندیشیدن تجسمی
۳۴۵	○ اساس عصبی تجسم
۳۴۶	○ عملیات تجسمی
۳۴۸	○ آفرینندگی دیداری
۳۴۸	● اندیشه در صحنه‌ی عمل: حل مسأله
۳۴۸	○ راهبردها در حل مسأله
۳۴۹	○ بازنمایی مسأله
۳۵۰	○ خبرگان در مقایسه با تازه‌کاران
۳۵۱	○ شبیه‌سازی کامپیوتری
۳۵۲	بحث روز روانشناسی:
۳۵۲	آیا زبان است که هدایت فکر را برعهده دارد یا بالعکس؟
۳۵۴	● چکیده‌ی فصل
۳۵۵	● اصطلاحات اصلی فصل
۳۵۵	● پرسشهایی برای تأمل
۳۵۶	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

۳۷۲	○ نقشه‌های شناختی و مفهومیهای انتزاعی
۳۷۳	○ یادگیری از راه پیش
۳۷۴	○ باورهای پیشین
۳۷۶	● پایه‌های عصبی یادگیری
۳۷۶	○ تغییرات ساختاری
۳۷۶	○ تغییرات سلولی در یادگیری ساده
۳۷۷	مرزهای پژوهش روانشناختی:
۳۷۷	دستگاههای عصبی مرتبط با شرطی‌شدن ترس
۳۷۸	بحث روز روانشناسی:
۳۷۸	آیا هراس برخاسته از آمادگی فطری، یا پاسخی است شرطی؟
۳۸۰	● چکیده‌ی فصل
۳۸۱	● اصطلاحات اصلی فصل
۳۸۱	● پرسشهایی برای تأمل
۳۸۱	● منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر

فصل هشتم: حافظه ۳۸۳

۳۸۵	● سه تمایز مهم
۳۸۵	○ سه مرحله‌ی حافظه
۳۸۶	○ حافظه‌ی فعال در برابر حافظه‌ی درازمدت
۳۸۸	○ حافظه‌های گوناگون برای اطلاعات گوناگون
۳۸۸	● حافظه‌ی فعال
۳۸۸	○ رمزگردانی
۳۹۰	○ اندوزش
۳۹۱	○ بازیابی
۳۹۲	○ حافظه‌ی فعال و تفکر
۳۹۳	○ انتقال از حافظه‌ی فعال به حافظه‌ی درازمدت
۳۹۴	● حافظه‌ی درازمدت
۳۹۴	○ رمزگردانی
۳۹۶	○ بازیابی
۳۹۸	○ اندوزش
۳۹۹	○ تعامل بین رمزگردانی و بازیابی
۳۹۹	○ عوامل هیجانی در فراموشی
۴۰۲	● حافظه‌ی ناآشکار
۴۰۲	○ حافظه در یادزدودگی
۴۰۵	○ انبارهای گوناگون حافظه
۴۰۶	○ حافظه‌ی ناآشکار در افراد بهنجار
۴۰۶	● بهسازی حافظه
۴۰۷	○ قطع و فراختای حافظه
۴۰۷	مرزهای پژوهش روانشناختی:
۴۰۷	آیا مداوای گیاهی برای زوال حافظه امکان دارد؟
۴۰۸	○ تصویرسازی ذهنی و رمزگردانی
۴۰۹	○ بسط معنایی و رمزگردانی
۴۰۹	○ بافت و بازیابی
۴۱۰	○ سازماندهی
۴۱۱	○ تمرین بازیابی
۴۱۱	○ روش پس‌خواب
۴۱۲	● حافظه‌ی سازا:

بخش پنجم: انگیزه و هیجان ۳۵۷

فصل دهم: انگیزه‌های بنیادی ۳۵۹

- پاداش و انگیزش تشویقی ۳۶۳
- اعتیاد دارویی و پاداش ۳۶۳
- تعادل حیاتی و سابق ۳۶۴
- دما و تعادل حیاتی ۳۶۵
- تشنگی به منزله‌ی فرایندی تعادلی ۳۶۵
- گرسنگی ۳۶۶
- تعامل میان تعادل حیاتی یا مشوقها ۳۶۷
- نشانه‌های فیزیولوژیایی گرسنگی ۳۶۸
- یکپارچه‌سازی پیامهای گرسنگی ۳۶۹
- جاقی ۳۷۱
- بی‌اشتهایی روانی و پرخوری مرضی (جوع) ۳۷۵
- جنسیت و میل جنسی ۳۷۷
- رشد جنسی آغازین ۳۷۷
- هورمون‌ها در برابر محیط ۳۷۸
- رفتار جنسی در بزرگسالی ۳۸۰
- جهت‌گیری جنسی ۳۸۴
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۳۸۹
- نقش‌پذیری ۳۸۹
- بحث روز روانشناسی: ۳۹۰
- آیا جهت‌گیری جنسی امری فطری است یا جامعه به آن شکل می‌دهد؟ ۳۹۰
- چکیده‌ی فصل ۳۹۲
- اصطلاحات اصلی فصل ۳۹۳
- پرسشهایی برای تأمل ۳۹۴
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۳۹۴

فصل یازدهم: هیجان ۳۹۵

- مولفه‌های هیجان ۳۹۷
- برانگیختگی و هیجان ۳۹۸
- شدت هیجان ۳۹۹
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۴۰۰
- کاربرد برانگیختگی در دروغیابی ۴۰۰
- نمایز هیجانها ۴۰۲
- شناخت و هیجان ۴۰۳
- شدت و نمایز هیجان ۴۰۳
- ابعاد ارزیابی ۴۰۵
- برخی تلویحات بالینی ۴۰۶
- هیجان مستقل از شناخت ۴۰۷
- جلوه‌های چهره در هیجان ۴۰۷
- پیام‌رسانی هیجان از طریق جلوه‌های چهره ۴۰۸
- موضع‌یابی در مغز ۴۰۹
- شدت و نمایز هیجان ۴۱۰
- واکنش‌های عمومی در هیجان ۴۱۱
- توجه و یادگیری: مبخوانی خلقی ۴۱۱
- ارزیابی و برآورد آثار حالات خلقی ۴۱۱
- پرخاشگری به مثابه‌ی واکنش هیجانی ۴۱۲

- پرخاشگری به مثابه سابق ۴۱۳
- پرخاشگری به مثابه پاسخ آموخته شده ۴۱۴
- ابراز پرخاشگری و پالایش ۴۱۶
- بحث روز روانشناسی: ۴۱۹
- آیا هیجانهای مثبت برای آدمی مفید است؟ ۴۱۹
- چکیده‌ی فصل ۴۲۱
- اصطلاحات اصلی فصل ۴۲۲
- پرسشهایی برای تأمل ۴۲۲
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۴۲۳

بخش ششم: شخصیت و فردیت ۴۲۳

فصل دوازدهم: تفاوت‌های فردی ۴۲۵

- زمینه‌های تفاوت‌های فردی ۴۲۸
- وراثت‌پذیری ۴۲۹
- تعامل شخصیت با محیط ۴۳۱
- اندازه‌گیری تفاوت‌های فردی ۴۳۴
- ویژگی‌های آزمون درست ۴۳۴
- اندازه‌گیری توان‌های هوشی ۴۳۵
- ارزیابی شخصیت ۴۴۰
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۴۴۲
- راه دور و دراز بررسی شخصیت ۴۴۴
- نظریه‌های تازه در باب هوش ۴۴۵
- نظریه هوش چندگانه گاردنر ۴۴۵
- نظریه هوش و رشد شناختی آندرسن ۴۴۶
- نظریه سه‌وجهی اشترنبرگ ۴۴۷
- نظریه زیست-بوم‌شناختی سوسی ۴۴۸
- نظریه‌های هوش: خلاصه ۴۴۹
- بحث روز روانشناسی: ۴۵۰
- آیا آزمونهای هوش، استعداد را درست نشان می‌دهند؟ ۴۵۰
- چکیده‌ی فصل ۴۵۲
- اصطلاحات اصلی فصل ۴۵۳
- پرسشهایی برای تأمل ۴۵۳
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۴۵۳

فصل سیزدهم: شخصیت ۴۵۵

- رویکرد روانکاوی ۴۵۷
- ساختار شخصیت ۴۵۸
- پویایی‌شناسی شخصیت ۴۵۹
- رشد شخصیت ۴۵۹
- تعبیر نظریه‌های فروید ۴۶۰
- آزمون‌های فراقکن ۴۶۱
- ماهیت بشر از دیدگاه روانکاوی ۴۶۳
- ارزیابی رویکرد روانکاوی ۴۶۴
- رویکرد رفتارگرایی ۴۶۵
- یادگیری اجتماعی و شرطی شدن ۴۶۶
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۴۶۷
- پیامهای عصبی و شخصیت ۴۶۷

- مقابله‌ی هیجان‌مدار ۵۰۷
- مکانیسم دفاعی و مقابله با فشار ۵۰۸
- حل و فصل فشار روانی ۵۱۳
- فنون رفتاری ۵۱۴
- فنون شناختی ۵۱۵
- تغییر رفتار سنگ آلف ۵۱۶
- بحث روز روانشناسی: ۵۱۶
- آیا پندارهای خوشبینانه آدمی، نقش مثبتی بر سلامت او دارند؟ ۵۱۶
- چکیده‌ی فصل ۵۱۸
- اصطلاحات اصلی فصل ۵۱۸
- پرسشهایی برای تأمل ۵۱۹
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۵۱۹

فصل پانزدهم: روانشناسی نابهنجاری ۵۲۱

- رفتار نابهنجار ۵۲۳
- تعریف نابهنجاری ۵۲۳
- بهنجاری چیست؟ ۵۲۴
- طبقه‌بندی رفتار نابهنجار ۵۲۵
- رویکردهایی به اختلال روانی ۵۲۷
- اختلالهای اضطرابی ۵۲۸
- اختلالهای وحشتزدگی ۵۲۹
- شناخت وحشتزدگی و ازدحام هراسی ۵۳۰
- هراس ۵۳۲
- شناخت هراس ۵۳۳
- اختلال وسواس فکری - عملی ۵۳۳
- شناخت اختلال وسواس ۵۳۵
- اختلال هیجان یا خلق ۵۳۶
- افسردگی ۵۳۶
- اختلال دوقطبی ۵۳۷
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۵۳۸
- افسردگی و خودکشی ۵۳۸
- شناخت اختلالهای هیجان یا خلق ۵۳۹
- اختلال گسستگی هویت ۵۴۱
- اسکیزوفرنی ۵۴۳
- مشخصات اسکیزوفرنی ۵۴۳
- شناخت اسکیزوفرنی ۵۴۶
- اختلال شخصیت ۵۴۸
- شخصیت جامعه‌ستیز ۵۴۸
- شناخت شخصیت جامعه‌ستیز ۵۴۹
- اختلال شخصیتی مرزی ۵۵۰
- شناخت شخصیت مرزی ۵۵۱
- تعامل عوامل روانی - زیستی و اختلال روانی ۵۵۲
- جنون به عنوان محملی برای دفاع حقوقی ۵۵۲
- بحث روز روانشناسی: ۵۵۳
- آیا برجسب «کم توجهی / بیش فعالی» بیش از واقعیت تشخیص داده می‌شود؟ ۵۵۳
- چکیده‌ی فصل ۵۵۵

- پیامهای عصبی و شخصیت ۴۶۷
- ماهیت بشر از دیدگاه رفتارگرایی ۴۶۸
- ارزیابی رویکرد رفتارگرایی ۴۶۹
- رویکرد انسان‌گرایی ۴۶۹
- اندازه‌گیری همخوانی خود واقعی یا خود آرمانی ۴۷۱
- ماهیت بشر از دیدگاه انسان‌گرایی ۴۷۲
- ارزیابی رویکرد انسان‌گرایی ۴۷۳
- رویکرد شناختی ۴۷۳
- نظریه سازه شخصی کلی ۴۷۴
- خویشواره (طرحواره خود) ۴۷۵
- نظریه طرحواره جنسیت هم ۴۷۶
- ارزیابی رویکرد شناختی ۴۷۷
- بحث روز روانشناسی: ۴۷۸
- آیا فروید هنوز زنده است؟ ۴۷۸
- چکیده‌ی فصل ۴۸۰
- اصطلاحات اصلی فصل ۴۸۰
- پرسشهایی برای تأمل ۴۸۱
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۴۸۱

بخش هفتم: فشار روانی، آسیب‌شناسی روانی و درمان ۴۸۳

فصل چهاردهم: فشار روانی، سلامت و مقابله با فشار ۴۸۵

- ویژگیهای رویدادهای تنش‌زا ۴۸۷
- رویدادهای آسیب ۴۸۸
- مهارپذیری ۴۸۹
- پیش‌بینی‌پذیری ۴۸۹
- درآویختن با محدودیتهای شخصی ۴۹۰
- تعارضهای درونی ۴۹۲
- واکنشهای روانشناختی به فشار روانی ۴۹۲
- اضطراب ۴۹۲
- خشم و پرخاشگری ۴۹۴
- خمودگی و افسردگی ۴۹۴
- اختلال شناخت ۴۹۵
- واکنشهای فیزیولوژیایی به فشار روانی ۴۹۶
- پاسخ جنگ یا گریز ۴۹۶
- فشار روانی و پرطاقی ۴۹۷
- تأثیر فشار روانی بر سلامت ۴۹۸
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۵۰۱
- آیا به کمک تدابیر روانشناختی می‌توان بر بیماری سرطان تأثیر گذاشت؟ ۵۰۱
- میانجی‌های پاسخ به تنش ۵۰۳
- نظریه روانکاری ۵۰۳
- نظریه رفتارگرایی ۵۰۳
- نظریه شناختی ۵۰۳
- انگوی سنگ آلف ۵۰۵
- مهارتهای مقابله ۵۰۷
- مقابله‌ی مسالمدار ۵۰۷

- نگرش ۶۱۱
- همسازی نگرشها ۶۱۲
- کارکردهای نگرش ۶۱۳
- نگرش و رفتار ۶۱۶
- نظریه‌ی ناهماهنگی شناختی ۶۱۷
- جاذبه‌ی میان فردی ۶۱۸
- جاذبه‌ی عشقی / جنسی و عشق ۶۲۱
- راهبردهای پیوندجویی و جفت‌پایی ۶۲۳
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۶۲۴
- انگیزتگی بیرونی و ایجاد هوس ۶۲۴
- بحث روز روانشناسی: ۶۲۵
- آیا ریشه‌های تفاوت‌های جنسیتی در جفت‌جویی اساساً ناشی از تعامل است یا یادگیری اجتماعی؟ ۶۲۵
- چکیده‌ی فصل ۶۲۷
- اصطلاحات اصلی: فصل ۶۲۹
- پرسشهایی برای تأمل ۶۲۹
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۶۲۹

فصل هجدهم: تعامل اجتماعی و نفوذ اجتماعی ۶۳۱

- حضور دیگران ۶۳۳
- آسان‌سازی اجتماعی ۶۳۳
- فردیت‌زدایی (انفرادی شدن) ۶۳۵
- مداخله‌ی ناظران ۶۳۷
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۶۴۰
- نوع دوستی ۶۴۰
- متابعت و مقاومت ۶۴۱
- همسویی با اکثریت ۶۴۱
- نفوذ اقلیت ۶۴۳
- اصاعت از مراجع قدرت ۶۴۴
- قدرت موقعیت ۶۴۸
- تمرد و طغیان ۶۵۰
- درونی‌سازی ۶۵۲
- پیام قانع‌ساز (ترغیب‌کننده) ۶۵۲
- گروه‌های مرجع و همانندسازی ۶۵۵
- تصمیم‌گیری جمعی ۶۵۶
- قطبی شدن گروهی ۶۵۷
- گروپاندیشی ۶۵۸
- بحث روز روانشناسی: ۶۶۰
- اثرات سیاست جبران مثبت است یا منفی؟ ۶۶۰
- چکیده‌ی فصل ۶۶۲
- اصطلاحات اصلی: فصل ۶۶۴
- پرسشهایی برای تأمل ۶۶۴
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۶۶۴

پیوست: روشهای آماری و اندازه‌گیری ۶۶۵

- آمار توصیفی ۶۶۷

- اصطلاحات اصلی: فصل ۵۵۶
- پرسشهایی برای تأمل ۵۵۶
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۵۵۷

فصل شانزدهم: روشهای درمان ۵۵۹

- زمینه‌ی تاریخی ۵۶۱
- نخستین تیمارستانها ۵۶۱
- تسهیلات درمانی نوین ۵۶۳
- متخصصانی که به رواندرمانی می‌پردازند ۵۶۵
- شیوه‌های رواندرمانی ۵۶۵
- درمانهای روانکاوی ۵۶۶
- رفتاردرمانی ۵۶۷
- رفتاردرمانی شناختی ۵۷۱
- درمانهای انسان‌گرا ۵۷۳
- رویکرد انتقالی ۵۷۴
- گروه‌درمانی و خانواده‌درمانی ۵۷۵
- درمان کودکان ۵۷۸
- اثربخشی رواندرمانی ۵۷۸
- ارزیابی رواندرمانی ۵۷۸
- مقایسه رواندرمانی‌ها ۵۷۹
- عاملهای مشترک میان رواندرمانی‌ها ۵۸۰
- مرزهای پژوهش روانشناختی: ۵۸۱
- پاسخ دارونمایی ۵۸۱
- درمانهای زیستی ۵۸۲
- داروهای رواندرمانبخش ۵۸۲
- درمان با ضربه برقی تشنج‌آور ۵۸۵
- تلفیق درمانهای روانشناختی و زیستی ۵۸۵
- اثرات فرهنگ و هویت جنسی بر درمانگری ۵۸۶
- تأمین بهداشت روانی ۵۸۷
- منابع محلی و درمانگران غیرحرفه‌یی ۵۸۷
- چگونه به بهداشت روانی خود کمک کنیم ۵۸۸
- بحث روز روانشناسی: ۵۹۰
- آیا سازمان الکلی‌های گمنام (AA) در جلوگیری از می‌بارگی (اعتیاد به الکل) کارآیی دارد؟ ۵۹۰
- چکیده‌ی فصل ۵۹۱
- اصطلاحات اصلی: فصل ۵۹۳
- پرسشهایی برای تأمل ۵۹۳
- منابعی برای مطالعه‌ی بیشتر ۵۹۳

بخش هشتم: رفتار اجتماعی ۵۹۵

فصل هفدهم: شناخت اجتماعی و احساسات اجتماعی ۵۹۷

- نظریه‌های شهودی درباره‌ی رفتار اجتماعی ۵۹۹
- طرحواره ۶۰۰
- تصویر قالبی ۶۰۴
- اسنادها ۶۰۷
- تفاوت‌های فرهنگی در فرایند اسناد ۶۱۱

۶۷۵	• ضریب همبستگی	۶۶۷	○ توزیع فراوانی
۶۷۵	○ همبستگی گشتاری	۶۶۷	○ شاخص‌های گرایش مرکزی
۶۷۶	○ تفسیر ضریب همبستگی	۶۶۹	○ شاخص‌های تغییرپذیری
۶۷۹	فهرست موضوعی	۶۷۱	• استنباط آماری
۶۹۵	واژه‌نامه توصیفی	۶۷۱	○ جامعه نمونه
۷۳۹	واژه‌نامه	۶۷۱	○ توزیع پهنجار
۷۴۱	نامنامه	۶۷۳	○ مقیاس‌بندی داده‌ها
۷۵۳	منابع	۶۷۳	○ درجه‌ی معرف‌بودن میانگین
		۶۷۳	○ منافذاری تفاوت